

Verschuivende decors

FIETSEN DOOR DE ACHTERHOEK

De oudste bewegwijzerde fietsroute van Nederland bestaat 100 jaar. Opstappen in Vorden, afstappen bij de vele kastelen.

In 1913 deed de burgemeester van Vorden, een dorp iets ten zuiden van Zutphen, het voor het eerst: op kop van een groep fietsers langs de acht kastelen in de Vordense buitengebieden peddelen. Hij gaf dan onderweg uitleg over de geschiedenis van de gebouwen en over kleurrijke bewoners. Tot in de jaren '70 is dit een traditie gebleven. Tegenwoordig wijzen gele zeshoekige schildjes de weg en er staan natuurlijk overal de anno 2013 onvermijdelijke informatiepanelen. Of tegenwoordig? „Welnee,” zegt een wat oudere Vordenaar, die eruit ziet of hij niets anders doet dan voorblijvers behouden. „Die stonden er in de jaren '60 ook al. Of in elk geval in de jaren '70. We houden van traditie in deze streek.”

VERVLOGEN RIJKDOOM

De streek, dat is de Achterhoek. Het coulisselandschap is een fenomeen van bijzondere allure. Ooit heeft een reuzenhand hier zonder planmatig overleg de decors geplaatst: bosschages, bomenrijen, boerenerven, heidevelden, weilanden, akkers, kerken, kloosters, hagen, pluimen, waterlopen, molens. Nergens ordelijk, nooit geometrisch. Voor wie erlangs fietst - dat is de ideale snelheid - verschuiven de decors doordopend. Soms kijkt de fietser kilometers ver, tussen de stukken door, naar bijvoorbeeld een kasteeltorentje piekend boven een houtwal. Dan weer is het zicht beperkt tot hoge kale beukenstammen, die keurig langs een laantje staan.

En soms verschijnen aan het eind van een oprijlaan de kastelen, herenhuizen, havezaten, buitenplaatsen en ridderhofsteden. Ikonen van vervlogen rijkdom en macht. Ze zijn allemaal bewoond en dus meestal alleen van gepaste afstand te bezichtigen. Eventuele achterstand in onderhoud blijft onzichtbaar. In dit jubileumjaar zijn er op

vaste data bij uitzondering wel bezoeken mogelijk (zie kader). Buitenplaats De Wildenborch stelt geregeld de tuinen in Engelse landschapsstijl open; het parkbos eromheen is zelfs altijd toegankelijk.

Ooit woonde in dit herenhuus met ronde toren de romantische dichter A.C.W. Staring (1767-1840), bekend van het oogstied *Sikkels blinken, Sikkels klinken*. Zijn nazoot Jeanine Staring beheert samen met haar man de opstallen. „We hebben er een dagtaak aan,” vertelt zij, wandelend langs de waterpartijen, vroeger slotgrachten. Niet alleen zij, ook twee tuttelieden zijn dagelijks bezig met 10 hectare aan weelderige tuinen. Hier, waar je je in de 19de eeuw, te midden van

Verborgen: Achter de bomen verscholen ligt, op de route, kasteel Het Sulderas. FOTO: COB DE KOCK

wat, waar & hoe

DE ROUTE
Al heel lang geven zeshoekige gele schildjes de tocht, 34 kilometer lang, duidelijk aan. Alle informatie zoals het nieuwe (te downloaden) jubileumrouteboekje is te vinden op achtkastelen.nl. Dit boekje is tevens te koop bij de VVV Bronckhorst te Vorden. De tocht heet alleen in 2013 'Achtkastelen'.

START- EN EINDPUNT
De tocht begint en eindigt bij de VVV van Vorden, Kerkstraat 1b.

OPENBAAR VERVOER
Met de trein reist u vanaf Utrecht Centraal in 1 uur en 20 minuten naar station Vorden. Overstappen in Arnhem en Zutphen. Dan nog 300 meter naar

de VVV. Voor de automobilist: bij de kerk is een parkeerterrein.

HORECA
In Vorden zijn Eetcafé De Stof en Hotel Bakker (resp. Dorpsstraat 34 en 24) prettige pleisterplaatsen. Onderweg zijn er genoeg mogelijkheden, zoals de Keuken van Hackfort (naast het gelijknamige kasteel) en, ook in het buitengebied, Taverne De Wildenborcherhof (Wildenborchweg 19, oostelijk van Vorden). Je e-bike kan hier aan de oplader.

JUBILEUMJAAR
Rond de route zijn dit jaar veel activiteiten, zie achtkastelen.nl. Voor de muzikale opentuinendagen van De Wildenborch (25 en 26 mei, 10-17 uur), zie wildenborch.nl.

ruisende stilte, geen N346, geen vliegtuigen. Even verderop zit A.C.W. Staring op een bankje in rococo-stijl. Hij dicht: *Sikkels blinken, Sikkels...* Wat rijmt er op blinken? *Ruischend valt het graan.*

DEMENTERENDE LINDE

Door coulissen kun je alleen maar slingeren, en dat doet deze antieke Achtkastelentocht dan ook, schierend langs sloten en vaarten, over de spoorlijn en weer terug. Opeens, vlak voor Vorden, duikt als apotheose Kasteel Vorden op, een grimmig middeleeuws slot met een gracht eromheen, door geboomte omringd. Vlak voor de fietser het landgoed inslaat ziet hij - milds daarop voorbereid - rechts de lokaal bekende eik staan, reusachtig groot, helemaal alleen middenin een weiland. Minstens 200 jaar oud is hij.

En meteen na het afslaan verschijnt rechts

in een perkje de beroemde Lodewijk XIV in 1672 tijdens een veldtocht een slaapje deed - volgens de overlevering dan. Een boom mag het nauwelijks meer heten, het is meer een dementerend restant, maar de linde leeft nog en de ouderdom is er bepaald aan af te zien. Waar de Zonnekoning precies gelegen heeft, en of hij zich toedekte met een dekentje, staat er jammer genoeg niet bij.

In dit vroegere gemeentehuis - nu met charmant terras - mag iedereen 'binnenkijken', tijdens een rondleiding, maar alleen mag ook, als de kasteelvrouw Karin het druk heeft. „Koud hier? Klopt,” bevestigt zij, meelappend door de stemmig ingerichte vertrekken. Echt energiezuinig is zo'n pand nu eenmaal niet, op een kasteel wonen heeft zijn voor- en nadelen.

Verderop kondigt de toren van de 14de-eeuwse kerk van Vorden het einde van de tocht aan.

— Egbert Jan Riethof

Op de route: De watermolen van Hackfort, Vorden.

